

ЕЛІМІЗДЕ ҒЫЛЫМ ЕЛ ДАМУЫНЫҢ СТРАТЕГИЯЛЫҚ БАҒЫТТАРЫНЫҢ БІРІ РЕТІНДЕ ҚАРАСТЫРЫЛЫП КЕЛЕДІ. ҒЫЛЫМИ ЗЕРТТЕУЛЕР МЕН ИННОВАЦИЯЛАРДЫ ДАМУҒА – ЭКОНОМИКАНЫ ӘРТАРАПТАНДЫРУДЫҢ, БӘСЕКЕГЕ ҚАБІЛЕТТІЛІКТІ АРТТЫРУДЫҢ ЖӘНЕ ҚОҒАМНЫҢ ИНТЕЛЛЕКТУАЛДЫ ӘЛЕУЕТІН НЫҒАЙТУДЫҢ НЕГІЗГІ ТЕТІКТЕРІНІҢ БІРІ. 12 СӘУІР – ҒЫЛЫМ ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРІНІҢ КҮНІ ЕЛІМІЗДІҢ ҒЫЛЫМИ ҚАУЫМДАСТЫҒЫ ҮШІН ЕРЕКШЕ МАҢЫЗҒА ИЕ. БҰЛ КӨРНЕКТІ ҒАЛЫМ, ҚАЗАҚ КСР ҒЫЛЫМ АКАДЕМИЯСЫНЫҢ ТҰҒЫШ ПРЕЗИДЕНТІ ҚАНЫШ СӘТБАЕВТЫҢ ТУҒАН КҮНІМЕН ТҰСПА-ТҰС КЕЛУІМЕН ЕРЕКШЕЛЕНЕДІ.

ҒЫЛЫМ – ҰЛТ ДАМУЫНЫҢ НЕГІЗІ

Қазір елімізде ғылымға мемлекет тарапынан ерекше көңіл бөлінуде. Соңғы жылдары ғылымды қаржыландыру көлемі айтарлықтай артты. 2023-2025 жылдарға арналған ғылымды дамытуға бөлінген бюджет 3,5 есеге ұлғайып, 643 млрд. теңгені құрады. Бұл ғылым саласындағы инфрақұрылымды жетілдіруге, зерттеулер мен инновациялық жобаларды қаржыландыруға, жас ғалымдарға қолдау көрсетуге мүмкіндік беріп отыр. Қазіргі кезде ғылымды қаржыландыру мәселесі еліміз үшін шешуші кезеге жеткенін атап өту қажет.

Ғылыми зерттеулердің нәтижелерін өндіріске енгізу және стартаптар құру маңызды бағытқа айналды. Инновацияларды бизнеске енгізу үшін мемлекет тарапынан әзірленген бағдарламалар мен гранттық қолдау шаралары бар. Бұл шаралар ғылыми жобалардың нәтижесін нарыққа шығару мен еліміздің экономикалық дамуына ықпал ететін жана технологияларды өндіріске енгізуді көздейді. Сонымен қатар ғылыми жобаларды кәсіпкерлікке айналдыру үрдісі айтарлықтай әлеуетке ие, өйткені ол жана жұмыс орындарын ашуға, экономиканың түрлі салаларында инновациялардың дамуына жағдай жасайды.

Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев еліміздегі ғылымның дамуы туралы сөйлеген сөздерінде оның стратегиялық маңыздылығын бірнеше рет атап өтті. «Ғылым мен білім – елдің болашағы. Біз инновацияларды дамытуға, ғылыми зерттеулерді қолдауға, жас ғалымдарға мүмкіндіктер жасауға басымдық беруіміз керек. Қазақстанда ғылыми әлеуетті арттыру арқылы ғана әлемдік бәсекеге қабілетті ел бола аламыз», – деді Президент. Осы тұрғыда ғылымды қаржыландырудың артуы мен жана реформалардың жүзеге асырылуы – Қазақстан-

ның ғылыми қауымдастығына берілген үлкен мүмкіндік.

М.Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті еліміздегі жетекші жоғары оқу орындарының бірі ретінде ғылымды дамытуға өзіндік үлесін қосуда. Университет қабырғасында түрлі ғылыми-зерттеу жобалары жүзеге асырылуда. Инженерия, құрылыс, дизайн және экология салаларындағы зерттеулер аймақтық және ұлттық деңгейдегі маңызды мәселелерді шешуге бағытталған. Әсіресе Солтүстік Қазақстан өңірінің ерекше экология және ауыл шаруашылығы салалары ғылыми зерттеулерге жана мүмкіндіктер ашады. Бұл зерттеулер өңірдегі экологиялық мәселелерді шешуге және агроөнеркәсіптік кешенді жетілдіруге бағытталған.

Халықаралық тәжірибе Қазақстан ғылымы үшін маңызды. Мысалы, Германия, АҚШ және Оңтүстік Корея сияқты елдерде ғылымды қаржыландыру мен инновацияларды қолдауға бағытталған жүйелі шаралар жүзеге асырылуда. Қазақстан бұл елдердің тәжірибесін өзіне бейімдей отырып, ғылымды дамытуға арналған шараларды жетілдіруде. «Құрылыс және дизайн» кафедрасы да ғылыми зерттеу жұмыстарын жүргізіп, халықаралық деңгейде мойындалған басылымдарда, оның ішінде Scopus және Web of Science деректер базасына кіретін журналдарда ғылыми мақалалар жариялап, инновациялық зерттеулер мен ғылыми жобаларға белсене қатысып келеді. Қазіргі уақытта кафедра оқытушылары құрылыс материалдарының жана түрлерін әзірлеу, экологиялық таза және энергия үнемдейтін құрылыс технологияларын енгізу бойынша жұмыстар атқаруда. Бұл зерттеулер Қазақстандағы құрылыс индустриясын дамытуға үлес қосып қана қоймай, қоршаған ортаға тигізетін кері әсерін азайтуға да

бағытталған.

Сондай-ақ жас ғалымдар үшін гранттық қаржыландыру бағдарламалары аясында көптеген мүмкіндіктерді айта кету керек. Жас ғалымдардың зерттеулеріне қолдау көрсету мақсатында мемлекет көптеген бағдарламалар мен жобаларды жүзеге асырып келеді. Олардың ішінде «Болашақ» бағдарламасы ерекше орын алады. Бұл бағдарлама аясында жыл сайын 500-ден астам жас ғалым әлемнің үздік университеттері мен ғылыми орталықтарында тағылымдамадан өтеді. Ал «Жас ғалым» жобасы арқылы докторанттар мен жас зерттеушілерге қаржылық қолдау көрсетіледі.

Жалпы ғылыми қауымдастықтың алдында тұрған басты міндеттердің бірі – ғылым мен өндірістің интеграциясын күшейту. Осы мақсатта түрлі гранттық бағдарламалар мен индустриалды серіктестіктерді дамытуға көңіл бөлініп жүр.

Ғылым – ұлт болашағының кепілі. елдегі ғылым саласы қарқынды дамып, жана мүмкіндіктерге жол ашуда. Мемлекеттік қолдау мен жоғары оқу орындарының ғылыми әлеуетін нығайту арқылы еліміз әлемдік ғылыми кеңістікке белсене араласуда. Ғылым мен білімді дамытуға бағытталған шаралар тек қана ғылыми зерттеулер мен инновацияларды арттырумен шектелмей, ел экономикасы мен қоғамның интелектуалды әлеуетін нығайтуға да үлкен ықпал етуде. Ғылым қызметкерлері күні қарсаңында әріптестеріме жұмыстарына табыс тілей отырып, ғылымды дамыту – біздің ортақ мақсатымыз екенін айтқым келеді.

Бақыткүл АУБАКИРОВА,
М.Қозыбаев атындағы СҚУ «Құрылыс және дизайн» кафедрасының аға оқытушысы, халықаралық ақпараттандыру академиясының академигі.